

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. arch. C. T.**, bývajúceho v B., zastúpeného R. & PARTNERS Law Firm, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Tichá č. 45, v mene a na účet ktorej koná JUDr. B. R., advokát a konateľ, proti žalovanému **M. K.**, bývajúcemu v N., zastúpeného JUDr. L. L., advokátom so sídlom B., o **zaplatenie 4 056,10 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6 C 172/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 370/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 370/2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok rozsudkom zo 7. júla 2011 č. k. 6 C 172/2009-112 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 056,10 € spolu s 8,5 % úrokom z omeškania od 25. apríla 2008 do zaplataenia, 243 € titulom náhrady trov konania a 1 777,46 € titulom náhrady trov právneho zastúpenia, všetko do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozsudku; protinávrh žalovaného na zaplatenie 600 € zamietol. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal za zistené, že konzorcium BAHARI (ďalej len združenie) vzniklo na základe zmluvy z 21. decembra 1990, v nej boli dohodnuté podiely jednotlivých členov združenia (neskôr špecifikované v dodatku č. 9 k zmluve o združení z 11. februára 1995), účel jeho zriadenia [dokončenie kajutovej námornej plachetnice typu FUTURO (ďalej len plavidlo K.)] a zrušenie združenia, keď toto malo svoju činnosť ukončiť dokončením plavidla K.. V roku 1998 bolo plavidlo K. dokončené, dostalo registračné číslo (SK X.) a technické

osvedčenie námorného úradu. Dňa 25. júla 2001 uzatvorili zmluvné strany žalobca, žalovaný, K. K. a V. P. zmluvu o hospodárení so spoločnou vecou (k plavidlu K.) v ktorej stanovili, že podiely na ňom sú rovnaké. Ku kúpe (odpredaji) plavidla K. za sumu 800 000 CZK došlo zmluvou z 21. septembra 2007. Kupujúci kúpnu cenu vyplatil žalovanému. Po odpočítaní poplatku za státie lode 23 000 CZK z kúpnej ceny predstavoval podiel každého spoluvlastníka plavidla sumu 194 250 CZK. Žalovaný zaplatil žalobcovi len časť z jeho 25 % podielu vo výške 99 526 CZK, a preto vychádzajúc z ustanovení § 829 ods. 1, § 834, § 835 ods. 1 a § 841 Občianskeho zákonníka na jeho zvyšok 4 056,10 € (94 724 CZK) s úrokom 8,5 % omeškania v zmysle § 516 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., súd zaviazal žalovaného. Protinávrh žalovaného na zaplatenie sumy 600 € (ktorú mal žalovaný zaplatiť za žalobcu V. P. za státie lode v období od 1. apríla 2006 do 31. júla 2007) zamietol z dôvodu, že uplatnený nárok (považovaný za bezdôvodné obohatenie) je premlčaný (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože pohľadávka bola vyplatená Ing. P. v roku 2007 a protinávrh žalovaného bol uplatnený na súde až 4. februára 2010. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. januára 2012 sp. zn. 4 Co 370/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti a v časti o náhradu trov konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.); zamietajúci výrok o protinávrhu žalovaného zrušil a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 190,15 € k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. odvolacie námietky považoval za neopodstatnené, pretože v zhodne so súdom prvého stupňa mal za to, že obrana žalovaného pokiaľ ide o stanovenie výšky spoluvlastníckych podielov k plavidlu, nebola dôvodná. Výška spoluvlastníckych podielov k majetku získanému spoločnou činnosťou v zmluve o združení vrátane dodatku číslo 9 bola zmenená zmluvami o hospodárení so spoločnou vecou z 1. januára 1998 a 21. júna 2001. Konštatoval, že podiely na majetku získanom pri spoločnej činnosti v združení (spoluvlastnícke podiely plavidla K.) boli určené v zmluve o hospodárení so spoločnou vecou z 21. júna 2001 uzavretou medzi členmi združenia M. K., K. K., C. T. a V. P. tak, že tieto sú rovnaké (bod I. zmluvy), t. j. každý po 1/4. Z týchto dôvodov nepovažoval za správne tvrdenie žalovaného, že spoluvlastnícke podiely k plavidlu K. zostali nezmenené a vo svojich výškach zodpovedajú spoluvlastníckym podielom vypočítaným podľa dodatku č. 9 prijatého 11. februára 1995 k zmluve o združení (žalobcov podiel mal byť 14,79 %). K odvolacej námietke o nedostatočnom odôvodnení rozsudku súdu

uviedol, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, právne predpisy, ktoré aplikoval na daný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré aj primerane vysvetlil. Rozhodnutie ako celok považoval za také, ktoré je odôvodnené v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. Súdu prvého stupňa vytkol, že neposúdil správne vzájomný návrh žalovaného na zaplatenie 600 €, pretože tento započítací prejav bol len obranou v zmysle § 96 veta druhá O.s.p. Ak má prejav povahu obrany, vo výroku rozsudku netreba o kompenzačnej námietke rozhodnúť. Stačí, ak sa s touto otázkou súd vyporiada v dôvodoch rozhodnutia. Ak však započítacia pohľadávka prevyšuje plnenie uplatnené žalobcom, treba o nej rozhodnúť vo výroku rozhodnutia. Odvolací súd napokon uzavrel, že „žalovaný neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní jeho započítacieho prejavu ako jeho obrany.“ Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti o protinávru žalovaného pre nadbytočnosť podľa § 221 ods. 1 O.s.p. zrušil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), konanie je postihnuté tzv. inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Navrhol, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a žalovanému sa prizná náhrada trov konania. K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že súdy oboch stupňov neodôvodnili svoje rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (a/ z odôvodnenia rozsudkov nevyplýva, čo súdy zistili a na základe ktorých vykonaných dôkazov, prečo niektorým dôkazným prostriedkom uverili, prisúdili im vierohodnosť, prečo z iných zase nemohli čerpať informácie nevyhnutné pre zistenie skutkového stavu veci; b/ právne posúdenie veci v odôvodnení rozsudkov je nedostatočné, chýbajú dôvody, prečo boli citované ustanovenia aplikované, z rozhodnutí nevyplýva, pod ktoré konkrétne ustanovenia hmotného alebo procesného práva bol zistený skutkový stav subsumovaný a nie je ani možné zistiť akými právnymi úvahami sa súdy riadili). Podľa názoru dovolateľa súd prvého stupňa nevysvetlil ako dospel k záveru, že dohodou boli stanovené jednotlivé podiely účastníkov združenia na majetku získaného jeho činnosťou za rovnaké. V tejto súvislosti chýba konkrétny predpis, na základe ktorého súd posudzoval body I. zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou z 21. júna 2001. Pokiaľ súdy dospeli k záveru, že nárok žalobcu je

opodstatnený, boli povinné vysporiadať sa s argumentáciou žalovaného, z ktorej vyplýva opačný záver. V inom prípade sa ich rozhodnutia dostali do rozporu s účelom súdneho konania a s princípmi spravodlivého procesu. Súdny nereagoval na relevantné tvrdenia žalovaného, že výška spoluvlastníckych podielov na konkrétnej veci môže byť zmenená len niektorým zo spôsobov, akým podielové spoluvlastníctvo vzniká alebo zaniká, že spoluvlastníctvo trvá až do jeho zrušenia dohodou alebo súdom, že zmluva o hospodárení so spoločnou vecou v danom prípade nezakladala medzi spoluvlastníkmi spoločnej veci nový záväzkový vzťah, ani pokiaľ ide o výšku spoluvlastníckych podielov, pretože sa vzťahovala len na hospodárenie so spoločnou vecou a úhradu nákladov, ktoré sa s ňou spájali. Za formalistický dovolaťel označil záver odvolacieho súdu, ktorým tento nepovažoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za neodôvodnené (nepreskúmateľné). Odvolací súd nereagoval na námietky žalovaného, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zároveň vzal do úvahy aj také skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali, ktoré účastníci nepredniesli a neprihliadol na skutočnosti, ktoré preukázané boli. Podľa názoru dovolaťela bod I. zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou z 1. januára 1998 a rovnako aj bod 1 zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou z 21. júna 2001 sú totožné a znejú: „Zmluvné strany sú podielovými spoluvlastníkmi plavidla K., reg. č. SK X., typu: FUTURO, rok stavby: 1997 (ďalej len plavidlo), pričom ich spoluvlastnícke podiely sú rovnaké.“ Uvedený text neobsahuje žiaden výraz, z ktorého by bolo možné vyvodiť dohodu o určení výšok ich spoluvlastníckych podielov. Z výpovedí svedkov taktiež nevyplýva, aby spoluvlastnícke podiely boli rovnaké, tieto výpovede svedčia o opaku. Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa žalovaný dozvedel, že odvolací súd vyslovil svoj iný právny záver o určení výšky spoluvlastníckych podielov nie dohodou, ale ex lége v zmysle § 835 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím mu odňal právo namietat správnosť jeho právneho záveru na inštančne vyššom súde v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. Rovnakej chyby sa odvolací súd dopustil aj v prípade rozhodovania o započítacej námietke žalovaného. Súd prvého stupňa túto kvalifikoval ako protinávrh a zamietol ju z dôvodu premlčania. Odvolací súd bez toho, aby opakoval alebo doplnil dokazovanie, vyslovil, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadne pohľadávky, ktorú použil na započítanie. Právne závery súdov sú nesprávne, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní ani v použití právnych predpisov, a preto rozhodnutia nemožno považovať ani za správne. Podľa dovolaťela z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca, žalovaný, spolu s ďalšími osobami uzavreli zmluvu o založení združenia za účelom nákupu a dokončenia plavidla. V nej si členovia združenia určili výšku spoluvlastníckych podielov k plavidlu.

Dodatkom č. 9 z 11. februára 1995 k zmluve o združení bol ustálený spoluvlastnícky podiel žalobcu na plavidle 14,97 %. V roku 1998 združenie zaniklo. Spoluvlastníctvo k plavidlu nikdy nebolo zrušené ani vyporiadané. Členovia združenia plavidlo predali P. M. za sumu 800 000 CZK. Žalovaný z kúpnej ceny odpočítal za státie v prístave 23 000 CZK. Vzhľadom na výšku spoluvlastníckeho podielu žalobcu (14,9712 %) tomuto zodpovedala suma 116 326 CZK, z ktorej bolo odpočítané 16 800 CZK (t. j. 600 €), a preto 99 526 CZK žalovaný vyplatil na žalobcov účet.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť. Trval na tom, že v zmysle článku I. zmluvy si zmluvné strany jednoznačne a výslovne potvrdili, že sú podielovými spoluvlastníkmi plavidla K., pričom ich spoluvlastnícke podiely sú rovnaké, t. j. pri štyroch spoluvlastníkoch výška podielov k plavidlu predstavovala 1/4 (25 %). Dôvodom bol prístup k stavbe plavidla (podieľanie sa na nákladoch pri jeho stavbe).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Žalovaným napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozsudkov, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. ďalej skúmal, či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto ani z týchto ustanovení nevyplýva.

V kontexte so závermi dovolacieho súdu o procesnej (ne)prípustnosti dovolania je na tomto mieste vhodné uviesť, a to vo vzťahu ku dovolateľom uplatneným dovolacím dôvodom, že mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale len z dôvodu uvedeného v zákone (z tzv. dovolacieho dôvodu). Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu. Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. Existencia však tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie

veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) na rozdiel od toho nezakladajú procesnú prípustnosť dovolania; to znamená, že na existenciu dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. môže dovolací súd vziať zreteľ len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je prejednávaný prípad, a preto dovolací súd nemohol prihliadať na takto dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody.

So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zamerlal (len) na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. či postupom súdu nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Z obsahu dovolania vyplýva, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť tým, že súdy (prvostupňový a odvolací) nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia a odvolací súd zaujal v otázkach stanovenia výšky spoluvlastníckeho podielu a dôvodu pre zamietnutie vzájomného návrhu iný právny názor než súd prvého stupňa, ku ktorému sa už žalovaný nemal možnosť vyjadriť.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch určených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď napríklad nálezy II. ÚS 14/2001 a III. ÚS 171/2006). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka občianskeho súdneho konania, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinštančnom konaní.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp. zn. II. ÚS 174/04.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

V zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

K právnym dôsledkom nerešpektovania tohto ustanovenia zákona sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril v rozhodnutí z 27. októbra 2010 sp. zn. 5 Cdo 322/2009, ktoré bolo pod č. 33/2011 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (viď tiež www.nsud.sk). Najvyšší súd Slovenskej republiky v ňom konštatoval, že „pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008, aby sa vyjadril k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.)“. Závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v označenom rozhodnutí, sú opodstatnené aj v preskúvanom prípade.

V preskúvanom prípade odvolací súd celkom jasne odlíšil od seba prípady, v ktorých sa po rozpustení združenia (založeného v zmysle § 829 O.s.p. a nasl. Občianskeho zákonníka) *vracia* majetok poskytnutý na účel združenia od vyporiadania majetku získaného výkonom spoločnej činnosti (porovnaj str. 5 ods. 2 a 4 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Zvlášť zdôraznil, že predmetom tohto súdneho konania bolo vyporiadanie kúpnej ceny odpredaného plavidla K. zmluvou z 21. septembra 2007, ako majetku získaného činnosťou združenia (porovnaj str. 5 ods. 4 predposlednú vetu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Ďalej konštatoval, že *dohodou* účastníci zaniknutého združenia stanovili, že ich

spoluvlastnícke podiely k plavidlu K. sú rovnaké, vychádzal pritom z článkov I. zmlúv o hospodárení so spoločnou vecou z 1. januára 1998 a 21. júna 2001. Z tohto dôvodu nepovažoval za správne tvrdenie žalovaného, že k zmene spoluvlastníckych podielov členov združenia stanovených dodatkom č. 9 z 11. februára 1995 nedošlo. Dôvodnosť nároku odvolací súd (rovnako ako súd prvého stupňa) posúdil podľa ustanovenia § 841 Občianskeho zákonníka. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu dovolateľa, aby v uvedenom prípade odvolací súd aplikoval ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a v tejto súvislosti mal zaujať iný právny názor (odlišný od súdu prvého stupňa).

V priebehu súdneho konania žalovaným uplatnený návrh proti žalobcovi na zaplatenie 600 € súd prvého stupňa považoval z procesného hľadiska za tzv. vzájomný návrh v zmysle § 97 ods. 1 až 3 O.s.p. Z hľadiska jeho súdnej vymáhateľnosti tento nárok po stránke hmotnoprávnej považoval za premlčaný, a preto ho z vecného hľadiska nepriznal (zamietol). Na rozdiel od toho, odvolací súd z procesného hľadiska považoval žalovaným uplatnený návrh za tzv. započítací návrh v zmysle § 98 O.s.p. čo bolo dôvodom, aby bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti pre nadbytočnosť. Z vecného hľadiska sa odvolací súd so započítacím návrhom vysporiadal tak, že mu z hmotnoprávneho hľadiska nepriznal kompenzačné účinky z dôvodu nepreukázania vzniku uplatneného nároku, preto potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pokiaľ tento žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade nebol preukázaný vznik práva z právneho vzťahu, z ktorého žalovaný vyvodzuje voči žalobcovi svoje právo na peňažné plnenie, ktoré mienil v konaní započítať voči pohľadávke uplatnenej žalobcom v žalobe. Žalovaný podľa právneho názoru odvolacieho súdu neunesol dôkaznú povinnosť svojho tvrdenia v zmysle § 120 O.s.p. Odvolací súd za rozhodujúce považoval neunesenie dôkazného bremena žalovaným v zmysle § 120 O.s.p. (Ne)unesenie dôkaznej povinnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktoré považoval odvolací súd za rozhodujúce pre posúdenie veci, neboli pri dovtedajšom rozhodovaní na súde prvého stupňa považované za rozhodujúce, preto takýto právny názor možno považovať za prekvapujúci. V súlade s § 213 ods. 2 O.s.p. mal preto poučiť žalovaného o jeho dôkaznej povinnosti v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd takto nepostupoval a žalovaného nepoučil v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p., ani mu nevytvoril procesnú možnosť predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky potvrdzujúce jeho tvrdenia o vzniku práva, ktoré v konaní započítaval. Procesný postup odvolacieho súdu mal

v dôsledku toho za následok odňatie možnosti žalovaného pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Táto procesná vada konania je dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

Dovolací súd na tomto základe dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen prípustné, ale aj opodstatnené. So zreteľom na to zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal ďalšími námietkami uplatnenými v dovolaní.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Daniela Švecová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Viera Čulenová